

ת"פ 29457/07/16 - מדינת ישראל נגד שמעון עמוס, משה דוד ציוקי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 29457-07-16 מדינת ישראל נ' עמוס ואח'
בפני כבוד השופט ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד דן שורקי

המאשימה

נגד

1. שמעון עמוס ע"י עו"ד דוד הלוי
2. משה דוד ציוקי ע"י עו"ד אשר אוחיון

הנאשמים

הכרעת דין

רקע

נגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם ביצוע עסקה אחרת בסמים והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. ואלו עובדות כתב האישום:

האישום הראשון

בתקופה הסמוכה לתחילת שנת 2016 נהג נאשם מס' 1 לרכוש בעיר לוד מעת לעת כמויות של כגרם קוקאין בעבור 1,000 ש"ח כל פעם.

בסמוך לאמצע שנת 2016 קשרו הנאשמים לקנות יחדיו כמויות גדולה של קוקאין על מנת להפיק רווח כספי. לשם כך הגיע נאשם מס' 1 לעיר לוד ורכש שם מאדם אחר כ- 30 גרם קוקאין בעבור 21,000 ש"ח. לאחר מכן הודיע נאשם מס' 1 לנאשם מס' 2 כי קנה את הסמים והשניים סיכמו כי נאשם מס' 1 יביא את הסמים לנאשם מס' 2 ביום 2.7.16, לאחר צאת השבת.

ביום 2.7.16 בסמוך לשעה 21:30 החזיק נאשם מס' 1 את הקוקאין בתא המטען של מכוניתו ונסע מהעיר פתח תקווה, בה הוא מתגורר, לכיוון ירושלים, שם מתגורר נאשם מס' 2, אך נעצר בדרכו לירושלים, במחלף שורש.

בשל מעשיהם אלו הואשמו שני הנאשמים בעבירה של ביצוע עסקה אחרת בסם מסוכן ונאשם מס' 1 הואשם גם בעבירה של החזקת סם מסוכן.

על פי עובדות האישום, נאשם מס' 1 השתמש בקוקאין ביום 2.7.16 זמן קצר לפני שנהג במכוניתו על מנת להביא את הסמים לנאשם מס' 2, אך לא יוחסה לו בשל כך עבירה של נהיגה בשכרות.

האישום השני

ביום 5.7.16 החזיק נאשם מס' 2 בביתו כ- 50 גרם חשיש, בקבוקון ובו 1.5 מ"ל של שמן קנבוס נוזלי, ארבע סיגריות ובהן כ- 17 גרם מריחואנה וארבע שקיות ובהן כ- 22 גרם מריחואנה בתפזורת. בשל כך הואשם נאשם מס' 2 בהחזקת סמים שלא לצריכתו העצמית בלבד.

המתווה הדיוני ויריעת המחלוקת

ביום 10.10.16 ביקש נאשם מס' 2 להפריד את המשפט, באופן שהאישומים המיוחסים לו ישמעו בנפרד. כב' הש' לומפ, אשר דנה בתיק באותו שלב במסגרת יום המוקד, דחתה את הבקשה להפרדת האישומים, אך הורתה שהדין יתנהל באופן שראשית ישמעו הראיות לענין האישום השני ולאחר מכן ישמעו הראיות הנוגעות לאישום הראשון.

בדין לפני ביום 18.1.17 כפרו שני הנאשמים במיוחס להם. נאשם מס' 1 הודה ביחס לאישום הראשון בהחזקת הסמים, אך טען שרכש אותם לצריכתו העצמית בלבד. נאשם מס' 2 הכחיש כל קשר לאישום הראשון והודה בהחזקת הסמים המיוחסת לו באישום השני, אך טען שהסמים נועדו לצריכתו העצמית בלבד.

ב"כ שני הנאשמים הסכימו להגשת כל חומר החקירה הרלוונטי ללא צורך בשמיעת עדויות, ועל כן הוגש תיק מוצגים מסודר במקום שמיעת פרשת תביעה - ויש לשבחם על כך.

נאשם מס' 2 ביקש שלא להעיד לענין האישום הראשון, אלא רק לענין האישום השני. משכך, ולאור החלטת כב' הש' לומפ מיום 10.10.16, עדותו לפני נגעה רק לאישום השני. כמו כן העיד מטעמו עד הגנה, על מנת לבסס את טענתו בענין מטרת החזקת הסמים.

נאשם מס' 1 לא העיד להגנתו, אך העיד עד הגנה מטעמו.

האישום הראשון

לא היתה מחלוקת בין הצדדים, כי ברכבו של נאשם מס' 1 נתפסו ביום 2.7.16 בסמוך לשעה 21:30 באיזור מחלף שורש כ- 30 גרם קוקאין. כמו כן, בסיכומי ב"כ נאשם מס' 1 הוא אישר, גם אם בחצי פה, כי הסמים הוחזקו שלא לצריכתו העצמית של נאשם מס' 1 בלבד, אך כפר בביצוע עסקה בסמים ובקשר של נאשם מס' 2 לסמים.

נאשם מס' 2 לא חלק על כך שנתפסו ברשותו של נאשם מס' 1 סמים, כפי שתואר באישום, אך כפר בכל קשר לסמים.

משכך, לבה של המחלוקת הוא האם שני הנאשמים רכשו בצוותא את הסמים שנתפסו אצל נאשם מס' 1 וככל שכן, האם הדבר מהווה עסקה אחרת בסם.

הראיה העיקרית לרכישת הסמים ולקשר של נאשם מס' 2 לעסקה זו היא שיחות שנקלטו בהאזנת סתר למכשיר הטלפון של נאשם מס' 2, בהן שוחחו שני הנאשמים. לא היתה מחלוקת בדבר זיהויים של הנאשמים כדוברים או ביחס לדיוק התמלילים.

מעבר לכך אתייחס לעצם תפיסת הסמים במכוניתו של נאשם מס' 1 ולאמרות החוץ של הנאשמים.

האזנות הסתר

לנוחות הקורא, אסקור תחילה את תוכן השיחות העיקריות שבין הנאשמים בטבלה ובהמשך אתייחס למשמעותן של השיחות ולאופן בו הן נקשרות לראיות חיצוניות.

מס'	יום	שעה	תוכן
61	16.6.16	18:42	תיאומים שנאשם מס' 1 יבוא אחרי חצות לקחת מנאשם מס' 2 דבר מה, אותו אמור נאשם מס' 2 להניח מתחת לגלגל של מכוניתו. נאשם מס' 2 מדבר על דבר מה שהגיע "מלוכלך", ברמה של 85, ולכן היה יותר זול.
150	20.6.16	18:54	נאשם מס' 2 מספר לנאשם מס' 1 על מישהי, ככל הנראה אשתו, שחושדת בו ובודקת מה הוא מחזיק במכוניתו. נאשם מס' 2 מספר לנאשם מס' 1 על דבר מה מאוד טהור, שלאחר שהוא מנקה אותו הוא מגיע לרמה של 90 או 80, אבל גם אחרי הנקיון עדיין נשאר לאותו דבר ריח לא טוב. לנאשם מס' 2 יש מאותו דבר 20 או 30 יחידות.
157	20.6.16	22:16	הנאשמים מסכמים שנאשם מס' 2 יכין לנאשם מס' 1 שלוש יחידות של "אחד" ונאשם מס' 1 "יעיף" אותן לאנשים כדי להרוויח מזה. תיאום מפגש בין הנאשמים ליד מאפיית אנג'ל.
161	21.6.16	0:40	נאשם מס' 2 מברר עם נאשם מס' 1 ביחס לדבר שנתן לו, ונאשם מס' 1 משיב שעדיין לא "אכל".
457	27.6.16	20:56	נאשם מס' 1 מתאם שיבוא אל נאשם מס' 2 בעוד שעה או שעה וחצי ויביא לו 2,500 או 2,750 ומבקש שנאשם מס' 2 יכין לו ארבעה "מדפים", ושאחד מהם יהיה "יפה" כי מיועד לנאשם מס' 1 אישית.
468	27.6.16	23:57	נאשם מס' 2 מתאם עם נאשם מס' 1 שיפגשו בחנות, כי אין לנאשם מס' 2 איפה לשקול דבר מה.
543	30.6.16	13:34	נאשם מס' 2 מבקש שנאשם מס' 1 יביא לו "את הזה של ההוא". נאשם מס' 1 אומר שאותו דבר יוצא 0.8 או 0.85. נאשם מס' 2 מדגיש שאם הדבר לא יהיה באותו טעם אז הוא יחזיר אותו ואומר שלמרות שניקה את אותו הדבר הרבה, הוא גרם לו לסוג של אלרגיה. נאשם מס' 1 אומר שהדבר עושה "בלגאן באף".
545	30.6.16	14:10	נאשם מס' 1 מעדכן את נאשם מס' 2 שדיבר עם מישהו שיכול להביא לו חמישה "מדפים". נאשם מס' 2 אומר שאולי יבוא לכיוון המרכז בהמשך.
570	30.6.16	20:39	נאשם מס' 1 מעדכן את נאשם מס' 2 שמישהו עכשיו בדרכו אליו עם חמש יחידות. נאשם מס' 2 מבקש לברר האם אותו אדם יוכל לספק בהמשך 50 יחידות מאותו הדבר ומציין שיש לו עכשיו 10 יחידות "של ההוא שצריך להעיף".
573	30.6.16	21:36	נאשם מס' 1 אומר שאותו אדם מבקש בעבור 50 יחידות מחיר רגיל, כלומר 1,000 ולא מוכן להפחית במחיר. נאשם מס' 2 אומר שהסוג השני הוא הרבה יותר טוב וטהור. נאשם מס' 1 אומר שאותם אנשים מוכרים חצאי יחידות ב- 500 ומערבבים אותם ב"זבל".
			נאשם מס' 1 מעדכן את נאשם מס' 2 שהוא בדרך ויגיע עוד כ- 30-35 דקות. כמו כן נאשם מס' 1 מעדכן שהוא קיבל משהו שנראה טוב, אבל עדיין לא פתח אותו.

נאשם מס' 1 מעדכן את נאשם מס' 2 שלאחר "מלחמות" הוריד את המחיר ל- 900 ליחידה. כמו כן נאשם מס' 1 עדכן את המוכר שלנאשם מס' 2 נשארה כמות של 20 גרם ושסיכם איתו שיקנה ממנו עוד 30 גרם במוצאי שבת (השיחה מתנהלת ביום שישי). השניים מסכמים שנאשם מס' 1 יקח את הכמות במוצאי שבת ויביא אותה לנאשם מס' 2.	15:37	1.7.16	594
נאשם מס' 1 מודיע לנאשם מס' 2 שתוך זמן קצר יגיע אליו עם משהו והשניים מסכמים שנאשם מס' 1 יתקשר כאשר יהיה בכניסה לירושלים.	22:17	2.7.16	603
נאשם מס' 2 שואל את נאשם מס' 1 האם צריך להכין לו משהו ונענה שאין צורך.	22:18	2.7.16	605

אמרות החוץ של הנאשמים

ת/22, הודעת נאשם מס' 1 מיום 3.7.16, 1:30:

נאשם מס' 1 אמר כי הוא נוהג לקנות קוקאין במחיר של 1,000 ש"ח לגרם. כמו כן אישר כי הקוקאין שנתפס במכוניתו שייך לו, ולדבריו קנה את הסמים בשכונת הרכבת בלוד בעבור כ- 20,000 ש"ח, מכספי פיצויי פטורין שקיבל. הנאשם אף אישר כי מספר שעות לפני שיצא עם מכוניתו לירושלים השתמש בסמים - ובלשונו "שני פסים או שלוש" (ש' 105).

נאשם מס' 1 אישר כי הוא מכיר את נאשם מס' 2 ואמר כי התקין בחנותו מדפים.

ת/23, הודעת נאשם מס' 1 מיום 4.7.16, 17:55:

נאשם מס' 1 אמר כי קנה 30 גרם קוקאין בעבור 21,000 ש"ח ביום חמישי (30.6.16) בשכונת הרכבת בלוד מאדם שאינו יודע לגביו פרטים.

לדברי נאשם מס' 1 הוא בקוקאין לאחר צאת השבת ובשעה 23:00 הוא נסע לירושלים לבקר את אביו, אך אישר שלא תיאר עמו את השעה ולא וידא כי חזר מטיול בחו"ל, לפני שביקש להפגיעו בביקור לאחר שעת חצות.

ת/24, הודעת נאשם מס' 1 מיום 5.7.16, 18:24:

נאשם מס' 1 מסר כי לפני מספר חודשים התקין לנאשם מס' 2 מדפים בחנותו. לדבריו נאשם מס' 2 הביא את המדפים והוא (נאשם מס' 1) התקין אותם.

נאשם מס' 1 אישר כי שוחח עם נאשם מס' 2 בימים 30.6.16 ו- 2.7.16, אך לדבריו השיחות היו בענייני התקנת מדפים ולא היה אמור לספק לו סמים.

ת/25, הודעת נאשם מס' 1 מיום 7.7.16, 12:56:

נאשם מס' 1 אישר כי יש לו קשר עסקי עם נאשם מס' 2 ולדבריו הוא הרכיב מדפים בחנותו. נאשם מס' 1 זיהה בשיחה שהושמעה לו (שיחה 594 מתאריך 1.7.16) את נאשם מס' 2 לפי הכרותו עמו. עם זאת לא הסכים לתת הסבר ביחס לדברים אשר עלו מן השיחות.

ת/26, הודעת נאשם מס' 1 מיום 12.7.16, 11:01:

נאשם מס' 1 הסביר לחוקר כי הקוקאין מגיע בדרגות טוהר שונות, וניתן לזהות אם מדובר בסם איכותי וטהור לפי טעמו וריחו.

במהלך החקירה שוב הושמעו לנאשם מס' 1 שיחותיו עם נאשם מס' 2 והוא התבקש להסביר, אך סירב ושמר על זכות השתיקה.

ת/27, הודעת נאשם מס' 2 מיום 5.7.16, 20:56:

נאשם מס' 2 אישר כי נתפס עליו סכום של 30,000 ש"ח במזומן. לדבריו משך את הכסף שבוע או שבועיים קודם לכן מחנות כלי בית שבבעלותו, לשימושו בשעת חירום, למרות שיש לו חשבון בנק.

נאשם מס' 2 אישר ששוחח עם נאשם מס' 1 וקבע שיבוא אליו לחנותו כדי להתקין מדפים.

נאשם מס' 2 אישר שהשתמש בקוקאין, אך לדבריו הקוקאין גרם לו לפני כחודש לתגובה אלרגית.

ת/28, הודעת נאשם מס' 2 מיום 6.7.16, 15:56:

נאשם מס' 2 אישר כי היה אמור להפגש עם נאשם מס' 1 במוצאי שבת, 2.7.16 בלילה בחנותו, לדבריו על מנת לעשות חשבון סופי בשל עבודות שביצע בעבורו.

נאשם מס' 2 אמר שהוא משתמש במריחואנה בשל מחלת הפסוריאזיס ממנה סובל.

בהמשך החקירה הושמעו לנאשם מס' 2 שיחותיו עם נאשם מס' 1 והוא התבקש להסביר, אך טען כי אינו זוכר על מה שוחחו.

טענות הצדדים

ב"כ המאשימה ביקש לקבוע, כי השיחות שבין הנאשמים עוסקות בענייני סמים וכי עולה מהן שהנאשמים רכשו יחד סמים, כמתואר בכתב האישום. לענין זה הפנה לתוכן של השיחות ולכך שהנאשמים לא הציעו להן כל הסבר אחר ולא העידו להגנתם.

ב"כ נאשם מס' 1 מיקד את טיעונו בכך שלא הוכח ביצועה של עסקת סמים על ידי הנאשמים. לשיטתו לא ניתן להגיע מן ההאזנות לנאשמים למסקנה ברורה, שכן גם אם השיחות מעלות חשד, עדיין הן אינן ברורות. במהלך הסיכומים אישר ב"כ נאשם מס' 1, כי החזיק בסמים שלא לצריכתו העצמית.

ב"כ נאשם מס' 2 טען, כי השיחות אינן חד משמעיות אלא ניתנות לשיטתו לפירושים שונים. בהקשר זה ביקש להסתמך על קביעותיהם של מותבים אחרים בהליך הבקשה למעצר המשיבים עד תום ההליכים (ההחלטות עצמן לא הוגשו). עוד טען, כי לא הוכח שלנאשם מס' 2 היתה שליטה בסמים אותם קנה נאשם מס' 1 ולא קשר לעסקה.

ב"כ נאשם מס' 2 ביקש ללמוד מכך שנתפסו ברשותו של נאשם מס' 2 סמים מספר ימים לאחר מעצרו של נאשם מס' 1

(הארוע מושא האישום השני), שלא היתה לנאשם מס' 2 כל סיבה לחשוש מחיפוש - דבר המלמד לטעמו על תחושת חפות של נאשם מס' 2.

דין והכרעה

אקדים מסקנה לסקירה ואומר, כי ממכלול הראיות עולה בבירור, כי שיחותיהם של הנאשמים עוסקות בקוקאין וכי השניים רכשו יחדיו כ- 30 גרם קוקאין, כפי שיוחס להם בכתב האישום. אנמק:

מהשיחות אותן ניהלו הנאשמים ניתן ללמוד כי השניים מדברים באופן מרומז על דבר מה, אשר ניתן לתת בו כמה סימנים:

החזקתו והפצתו של אותו דבר אסורות, ועל כן השניים נמנעים מלקרוא בשמו המפורש, אלא מתייחסים אליו ברמזים או בשם הקוד "מדפים".

השניים עוסקים יחדיו בקנייה והפצה של אותו דבר.

יש לשקול את הדבר (שיחה 468) והוא מגיע ביחידות של גרם (שיחה 594). מחירה של יחידה הוא 1,000 ש"ח (שיחה 570) ואפשר גם לקנות חצי יחידה ב- 500, אבל באיכות נמוכה יותר (שיחה 570). והנה - נאשם מס' 1 אישר בהודעותיו כי הוא נוהג לקנות קוקאין במחיר של 1,000 ש"ח לגרם.

הדבר מגיע בדרגות טוהר שונות (שיחה 570) והשניים שואפים לרמה של 80%-90%. נאשם מס' 2 מנקה את הדבר לפני הפצתו.

כאשר אותו דבר אינו באיכות גבוהה, הדבר ניכר בריחו (שיחה 150) וטעמו (שיחה 161). והנה - נאשם מס' 1 אישר בחקירתו במשטרה כי לקוקאין באיכות נמוכה יש ריח וטעם אופייניים (ת/26).

שימוש באותו דבר עלול לגרור תגובה אלרגית או לפגיעה כלשהי באף (שיחה 543). והנה - נאשם מס' 2 אישר בהודעתו כי כאשר השתמש בקוקאין הדבר גרם לו לתגובה אלרגית (ת/27). כמו כן, דרך מקובלת לצרוך קוקאין היא לשאוף אותו דרך האף ("הסנפה").

מהשיחות אותן ניהלו הנאשמים בימים 1.7.16-2.7.16, עולה כי השניים קנו יחדיו 30 גרם מאותו דבר בו עוסקות שיחותיהם:

בשיחה 594 נאשם מס' 1 עדכן את נאשם מס' 2 כי יקנה 30 גרם של הדבר במחיר של 900 ש"ח לגרם ויביא את הכמות לנאשם מס' 2 למחרת היום, 2.7.16.

משיחות 603 ו- 605 עולה, כי ביום 2.7.16, מוצאי השבת, נאשם מס' 1 היה אמור להגיע אל נאשם מס' 2 לירושלים עם הדבר. נאשם מס' 1 אמר שיצא מאזור המרכז לירושלים לאחר השעה 22:20.

והנה - לאחר השיחות הללו נעצר נאשם מס' 1 בדרכו לירושלים ובמכוניתו 30 גרם קוקאין.

ממכלול השיחות, לצד תפיסת הסמים במכוניתו של נאשם מס' 1 ודברי הנאשמים באמרות החוץ שלהם, עולה מסקנה

נסיבתית ברורה אחת ויחידה, והיא כי נושא השיחות שבין הנאשמים הוא קוקאין, וכי השניים עוסקים בקניית קוקאין והפצתו לאחרים. מסקנה נוספת העולה מן השיחות היא, כי שיחותיהם של הנאשמים בימים 1.7.16-2.7.16 היו בענין הקוקאין אשר נתפס במכוניתו של נאשם מס' 1, וכי ביום 1.7.16 סיכם נאשם מס' 1 עם אחר כי יקנה ממנו למחרת היום 30 גרם קוקאין בעבור נאשם מס' 2 וביום 2.7.16 רכש נאשם מס' 1 את הסם והתכוון להביאו לנאשם מס' 2.

אפשר, ולו היו השיחות עומדות לבדן, ניתן היה לתת להן פרשנות אחרת, אשר גם אם אינה תמימה, אינה דווקא זו שהמאשימה ביקשה לתת להן. אך בהצטרף השיחות לתפיסת הסמים ברכבו של נאשם מס' 1 ולדברי הנאשמים בהודעותיהם, לא ניתן לייחס להן משמעות שונה. בעיקר דברים אמורים לאור שיחה 594, בה סוכם כי נאשם מס' 1 יקנה בעבור שני הנאשמים 30 גרם של דבר מה ולכך שלמחרת היום נתפסו ברכבו של נאשם מס' 1 כ- 30 גרם קוקאין, בעת שהיה בדרכו להפגש עם נאשם מס' 2.

ראיה נוספת המחזקת את המסקנה העולה מן השיחות, היא הקשר המוכח של נאשם מס' 2 לעולם הסמים: ברשותו של נאשם מס' 2 נתפסו סמים מסוגים שונים והוא אף הודה כי צרך בעבר קוקאין. גם העובדה שברשותו של נאשם מס' 2 נתפס סכום של 30,000 ש"ח במזומן ללא הסבר מתקבל על הדעת מתיישבת עם מעורבותו בעולם הסמים.

וכיצד התמודדו הנאשמים עם מכלול הראיות והמסקנות העולות ביחס לאישום הראשון?

השיחות הוצגו לנאשמים בעת שנחקרו במשטרה, אך הם לא הציעו להן כל הסבר. נאשם מס' 1 שמר על זכות השתיקה בחקירותיו ונאשם מס' 2 טען כי אינו זוכר את השיחות (למרות שנחקר פחות משבוע לאחר שהתקיימו). בבית המשפט בחרו הנאשמים שלא להעיד ובכך ויתרו על האפשרות להציע לשיחות הסבר תמים, או שונה מזה שהמאשימה טענה לו. ולשתיקה זו יש מחיר ראייתי:

אכן, נאשם ראשי לבחור שלא להעיד ולא להציע הסבר לראיות התביעה. אך נאשם העושה כן, מחזק את ראיות התביעה, ושתיקתו אף יכולה להוות סיוע, מקום בו יש צורך בתוספת ראייתית שכזו (ר' סע' 162 לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982). פסיקה עקבית התייחסה למשקלה של שתיקת נאשם ולמסקנות אשר ניתן להסיק ממנה לחובתו של השותק.

ר' למשל רע"פ 4142/04, מילשטיין נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לחוות דעתו של כב' הש' א. לוי:

"בית-משפט זה קבע, בשורה של פסקי-דין, כי הוראה זו (סע' 162 לחסד"פ - י.מ.) מתיישבת עם ניסיון החיים, שכן "אדם חף מפשע לא רק מוכן להעיד, אלא שהוא שש להזדמנות להיכנס לתא העדים ולהפריך את הגרסה המרשיעה, אשר לטענתו היא כוזבת" (ע"פ 196/85 זילברברג נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(4) 485, 525). שורשיה של תפיסה זו נטועים בימיו של אחד מגדולי הוגי הדעות של המשפט, ג'רמי בנתהאם (Bentham), ובהצהרתו המפורסמת -

"Innocence claims the right of speaking, as guilt invokes the privilege of silence"
(J. Bentham, A Treatise on Judicial Evidence (London, 1825) 241).

מכאן גם התפיסה כי בחירתו של הנאשם לשותק, תחת לנסות לספק גרסה פוזיטיבית לחפותו, "עשויה לרמוז על הכרה מצפונית מצדו באשמתו" (ע"פ 139/52 היועץ המשפט לממשלה נ' קינן, פ"ד ז(1) 619, 644).

ר' גמ ע"פ 1707/08, אריש נ' מדינת ישראל, שם נפסק (ביחס לנאשמים ששתקו בחקירותיהם במשטרה ולא הציעו הסבר לשיחותיהם שנקלטו בהאזנות סתר):

"אין צורך להכביר מלים על כך שככלל, והחריגים יהיו נדירים, יסבור בית משפט כי השותק - יש לו מה להסתיר. אכן, המשפט משתית עצמו על ראיות פוזיטיביות, והשתיקה מהווה אך חיזוק; ומכל מקום משפצה את פיו, על בעל הדבר להסביר מדוע השתהה, ובעיקר - עליו להציג גרסה שיש בה אמינות. ראו לעניין השתיקה במשפט העברי פרשת יוסף הנזכרת והמקורות המובאים בפסקה ז(13)."

במיוחד דברים אמורים בשים לב לכך שהראיה המרכזית נגד הנאשמים היא שיחות של הנאשמים שנקלטו בהאזנת סתר. הנאשמים דיברו ביניהם במילות קוד ורמזים, והמפתח לפענוח השיחות מצוי בידיהם. המנעותם של הנאשמים מלהעיד וסירובם להציע הסבר לשיחותיהם, מחזקים מאוד את המסקנה המפלילה העולה מן השיחות ומקשים מאוד לתת לשיחות פרשנות תמימה.

ר' למשל בש"פ 6314/01, חדיף נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"לצורך החלטה זו, הדוחה את עררו של העורר, אין צורך להתייחס לכל הראיות. ישנן ראיות שלא יכולה להיות, לכאורה, מחלוקת עליהן, והן הקלטות של שיחות בין המתלונן לבין העורר. בהקשר זה יצוין, כי העורר, אשר בעיקרו של דבר שמר על זכות השתיקה, אינו יכול לתת להקלטות שום פרשנות. את התמלילים יש לבחון בלא תוספות פרשניות. אכן, בא-כוח העורר, בכשרונו כי רב, ניסה לתת להקלטות פרשנויות מקלות. אולם גרסה מפיו של בא-כוח העורר איננה יכולה להיות שקולה לגרסה של העורר עצמו. על כן, עומדת בעינה המשמעות העולה על פני ההקלטות."

והדברים נכונים שבעתיים למקרה שלפני, בו לא רק שהנאשמים לא מסרו גרסה במשטרה, אלא גם לא העידו ולא הציעו כל הסבר לשיחותיהם. יתרה מכך - גם באי כוחם של הנאשמים לא הציעו כל הסבר תמים לשיחות, אלא הסתפקו בטיעון כללי, כי לא ניתן להגיע למסקנה ברורה מהשיחות.

לאור המנעותם של הנאשמים מלהעיד, לא ראיתי טעם להתייחס לתוכן אמרותיהם במשטרה, שהרי אין להודעת נאשם כל משקל לזכותו, אם לא העמיד את גרסתו לחקירה נגדית. ועם זאת אומר, כי לא ניתן בשום דרך ליישב את השיחות שבין הנאשמים עם אופיו של הקשר העסקי שביניהם, כפי שתיארו אותו השניים באמרותיהם. הנאשמים גם לא הציגו ולו בדל ראיה לקשר עסקי לגיטימי, כגון חשבונית, קבלה, תעודת משלוח, הצעת מחיר או כל ראיה אחרת. וגם אם אקבל את ההנחה שנאשם מס' 1 התקין מדפים בחנותו של נאשם מס' 2 כשלושה חודשים קודם למעצרו (כפי שנטען בת/24), עדיין אין בכך כדי להסביר את השיחות בין השניים.

טענתו של נאשם מס' 1 באמרתו ת/23, כאילו הגיע לירושלים במוצאי שבת בסמוך לשעת חצות על מנת לבקר את אביו, שככל הנראה היה בחו"ל באותה העת, וללא תיאום מוקדם, וכל זאת כשהוא מחזיק בתא המטען של מכוניתו 30 גרם קוקאין, מנותקת מהשכל הישר ולא נתמכה בכל ראיה חיצונית.

התקשיתי להבין את טענתו של ב"כ נאשם מס' 2, כי העובדה שלא העלים את הסמים מושא האישום השני מביתו, למרות מעצרו של נאשם מס' 1, מלמדת על חפותו. ניתן לחשוב על הסברים רבים למה נאשם מס' 2 החזיק בביתו סמים, אך תחושת חפות אינה הראשונה שבהם. מכל מקום, משהנאשם לא העלה את ההסבר מפיו ולא העמידו למבחן החקירה הנגדית, לא נתתי לו כל משקל.

מיותר לומר, כי לא נתתי כל משקל לטענתו של ב"כ נאשם מס' 2, כי בהליכי המעצר נקבע שקיים קושי ראייתי. מדובר בהליכים שונים בתכלית ואין הקביעה בהליך אחד יכולה להשליך על ההליך האחר.

סיכום - האישום הראשון

הנאשמים לא סתרו את המסקנה העובדתית העולה מן הראיות ואף יצרו ספק לגביה. לפיכך הוכח לפני, כי ביום 1.7.16 סיכמו שני הנאשמים לרכוש יחדיו 30 גרם קוקאין וכי ביום 2.7.16 נאשם מס' 1 קנה את הסמים והביאם אל נאשם מס' 2, וכל זאת במטרה להפיץ את הסם למטרות רווח.

אמנם מקובל להאשים רוכשי סמים בהחזקת הסם ולא בביצוע עסקה אחרת, אך ברור כי רכישת סם מהווה עסקה אחרת בו, ועל כן דין הנאשמים להיות מורשעים בעבירה זו. כמו כן הוכח שנאשם מס' 1 החזיק בסם והתכוון להעבירו לנאשם מס' 2 לצורך הפצתו, ועל כן מרשיעו גם בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכתו העצמית.

האישום השני

העובדות ויריעת המחלוקת

אין חולק, כי נאשם מס' 2 החזיק בביתו כ- 50 גרם חשיש, בקבוקון ובו 1.5 מ"ל של שמן קנבוס נוזלי, ארבע סיגריות ובהן כ- 17 גרם מריחואנה וארבע שקיות ובהן כ- 22 גרם מריחואנה בתפזורת. לטענת המאשימה הסם הוחזק שלא לצריכתו העצמית של נאשם מס' 2 ואילו לטענת הנאשם הסם הוחזק לשימוש, בעיקר בשל מחלת פסוריאזיס ממנה הוא סובל.

הראיות

נאשם מס' 2 העיד לעניין אישום זה, למרות שבחר שלא להעיד לעניין האישום הראשון (הדבר התאפשר לאור המתווה הדיוני אותו קבעה כב' הש' לומפ בהחלטתה מיום 10.10.16). כמו כן העיד מטעמו את חברו, מר אלחנן שרבני.

עדות נאשם מס' 2

על פי עדותו של נאשם מס' 2, הוא סובל מפסוריאזיס, ולאחר שניסה סוגים רבים של תרופות, מצא כי שימוש במריחואנה וחשיש מקל עליו. לדבריו את המריחואנה קנה בכיכר במרכז ירושלים מאדם שאינו מוכר לו ואת החשיש קנה בלוד, גם כן מאדם שאינו מוכר לו. את שמן הקנאביס קיבל מלקוח בחנותו, שאינו יודע מה שמו, והוא נזקק לו על מנת לצרוך סמים מבלי לחלל את השבת.

נאשם מס' 2 עומת בחקירתו עם מספר שיחות מהאזנת הסתר, מהן עולה כי הוא עוסק בהפצת דבר מה אסור - עניין היכול להתיישב עם החזקת סמים שלא לצריכה עצמית. נאשם מס' 2 תחילה סרב להשיב לשאלות אלו, בטענה כי הן נוגעות לאישום השני, ובהמשך טען כי אינו זוכר את תוכן השיחות.

אלחנן שרבני

העד שרבני אמר כי נאשם מס' 2 סיפר לו לפני מספר שנים כי הוא משתמש במריחואנה לצורך הקלה במחלת הפסוריאזיס ממנה הוא סובל. עוד אמר, כי הנאשם סיפר לו שהפסיק להשתמש בסמים, אך מספר חודשים לפני מעצרו

אמר לו ששב להשתמש, בשל תקופת לחץ בעבודה ובבית.

דין והכרעה

כמות הסם אותה החזיק הנאשם עולה במידה ניכרת על זו שנקבעה בפקודת הסמים כמקימה חזקה שאינה מיועדת לצריכה עצמית בלבד, ועל כן על נאשם מס' 2 להוכיח כי החזיק את הסמים לצריכתו העצמית. וכפי שאפרט למטה, החזקה לא נסתרה.

ראשית אומר, כי מהאזנת הסתר ויתר הראיות הנוגעות לאישום הראשון עולה בבירור, כי נאשם מס' 2 עוסק בהפצת סמים. עניין זה מקשה מאוד לקבל את הטענה שהחזיק את הסמים שבביתו לצריכתו העצמית בלבד. הנאשם נמנע מלהסביר את השיחות שנקלטו בהאזנת הסתר ובכך לא סתר את המסקנה המפלילה העולה מהן (כפי שפרטתי בהרחבה למעלה).

יתרה מכך, עדותו של נאשם מס' 2 עשתה רושם רחוק מאוד מלשכנע, ולא עוררה ולו ספק בתחולתה של החזקה: לפי עדותו של הנאשם, הוא ניגש לאדם לא מוכר בכיכר במרכז ירושלים, ביקש לקנות מריחואנה ושילם 4,000 ש"ח - וכל זאת מבלי שאמר למוכר כמה מריחואנה הוא רוצה ומבלי שידע כמה קיבל - והתיאור מנותק מהשכל הישר. גם תיאורו של הנאשם את קניית החשיש בלוד, כאילו הסתובב בעיר עד שהתמזל מזלו ופנה אליו סוחר הסמים השכונתי, נראה כלקוח מעולם האגדות האורבניות. ההסבר שנתן הנאשם ביחס לשמן הקנביס אינו משכנע יותר.

הנאשם לא הציג כל תמיכה לטענה שמריחואנה מסייעת להקלה על פסוריאזיס, וגם לא הציע כל הסבר מתקבל על הדעת למה לא ניסה לקבל אישור לקבלת מריחואנה רפואית, ככל שיש בה כדי להקל עליו.

אוסף על כך את העובדה שהנאשם החזיק מספר סוגי סמים שונים, חלקם בתפוזרת, חלקם במספר אריזות וחלקם מוכנים לשימוש - וגם עניין זה מתיישב יותר עם כוונה להפיץ את הסמים מאשר להחזיק בהם לצריכה עצמית.

סיכום - האישום השני

הנאשם לא סתר את החזקה שבדין, כי הסמים נועדו שלא לצריכתו העצמית בלבד. יתרה מכך - גם אלמלא החזקה שבדין, נסיבות הענין ובעיקר הראיות הנוגעות לאישום הראשון מלמדות על כוונה להפצת הסם.

לפיכך מרשיע את הנאשם בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית בלבד.

סיכום

מרשיע את שני הנאשמים בעבירות של עסקה אחרת בסם מסוכן והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית בלבד, כמיוחס להם בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"ג ניסן תשע"ז, 19 אפריל 2017, במעמד הצדדים

